

[Poul Møller.]

samles her om få dage, at man fra nordisk side stadig væk skylder os en ligestilling med hensyn til landbrugseksperten. Den dobbeltplan, som skal forhandles i Nordisk Råd, om en toldharmonisering og til gengæld et fælles landbrugsmarked, er vi villige til at se på, men vi skulle nødig ende dér, at fordi vi foreslår en liberalisering af handelen mellem de nordiske lande, skal de andre foreslå en udvidet protektionisme for de nordiske lande, og det er, så vidt jeg kan skønne, det, der i dag er tale om fra den side. Vi har ikke råvarer i vort land, og vor industris opbygning er afhængig af, at vi fortsat kan få billige råvarer ind i Danmark.

A. C. Normann: Ved hvert årsskifte videregives en sum af forhåbninger om den verden, som mennesker længes efter, forhåbninger om en afgørende lysning for verdensfreden, det afgørende skridt henimod det, som for alle mennesker er den naturlige tilstand: rettens dominans over krigen, krigen som et forældet og derfor kassabelt middel til afgørelse af tvistigheder. Men sammen med forhåbningerne flyttes — og sådan gik det også i år — det bjerg af bekymringer, trykkende problemer og endnu ulægte sår, som verden bar på sidste år, også med over i den nye tid.

Ganske vist kan man sige, at spændingen i vor del af verden er aftaget eller i alt fald stormcentret rykket bort fra vort territorium, bort fra USA-Sovjetaksen og over mod sydøst, hvor der nu er to lavtrykscentre, nemlig Kina-Sovjet som det ene og Kina-Vietnam-USA som det andet. Men vi ved alle, at uvejret kan brede sig på ny.

Vi konstaterer, at den farlige tilstand, som i atomdebatten kaldes „at leve med bomben“, er overstået endnu et år uden ulykke, men et år under uafbrudt frygt, både fordi der stadig er årsager til spænding i Vietnam, i Indonesien, i Sydafrika, i Rhodesia, i Kashmir, andre steder også, og fordi vi endnu ikke har formået at sikre os mod atombombens videre frembringelse i så mange lande, at den til sidst truer os fra mange sider.

Vi står her efter min opfattelse over for det alvorligste af alle tidens internationale

spørgsmål: hvordan hindre, at det endelige tilintetgørelsesvåben spredes yderligere? Har først mange lande fået det store ødelæggelsesmiddel i hænde, ja, så svinder i tilsvarende grad håbet om, at det aldrig må blive brugt. Dels er der befolkninger, hvis syn på krig og mennesker er helt anderledes end vort, dels stiger risikoen for den uforberedte eller den tilfældige anvendelse af kernevåbenet eller simpelt hen risikoen for brug som følge af misforståelser eller fejltagelser.

I 1960, da vi gennemførte forsvarsordningen, krævede de konservative med tvende tilslutning fra venstre Danmark forsynet med atomvåben. Jeg har forstået på de konservative, at de omsider har ændret mening herom, og ville synes, det var udmærket, om deres ordfører ved denne lejlighed kunne bekræfte dette for os afgørende. For man må spørge, med hvilken moralsk styrke vi kunne have vendt os imod, som vi nu har gjort det i Danmark, at andre lande fik dette våben, at Tyskland fik det, dette det eneste europæiske land, der påberåber sig territoriale krav, eller imod, at det spredes ud til flere fra USA eller Sovjet — f. eks. gennem den multilaterale styrke, som USA og Tyskland alt for hurtigt kunne enes om, men som andre NATO-lande, deriblandt heldigvis Danmark, hindrede — såfremt vi selv havde ønsket atomvåben.

Som politisk pressionsmiddel var MLF uden større værdi, som militært middel sårbar og som middel til at hindre spredning skadelig. Det anførtes ganske vist fra amerikansk side, at igennem MLF var Tyskland prestigemæssigt med, og følgelig ville Tyskland afstå fra egne atomvåbenønsker, uanset at det heller ikke gennem MLF fik en finger på aftrækkeren.

Over for disse planer må det imidlertid hele tiden holdes for øje, at i samme udstrækning som Sovjetunionen anser dem for at være atomvåbenspredende, i samme grad vil det blive besværligere at få Sovjetunionen med på en ikke-spredningsaftale, hvis disse planer gennemføres. Nu efter Kinas påbegyndelse af atomvåbenproduktion og den stadig lettere adgang for andre lande til at fabricere atomvåben er det kommet dertil, at det haster i uhyggelig grad med at få en aftale sikret. Her er det